

ODGOJ I OBRAZOVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Osijek, 10. siječnja 2012.

mr.sc. Edit Lemal, dipl. defektolog

Želim

*školu koje ću se s ponosom i ugodom sjećati,
u kojoj su djeca i učitelji važniji od programa,
školu koja prepoznaje pozitivne vrijednosti djece
i u kojoj se uče životne vještine.*

Članovi Dječjeg foruma

Tko su djeca s teškoćama u razvoju?

- Djeca s teškoćama u razvoju su sva ona djeca kod kojih su tjelesne ili intelektualne sposobnosti smanjene tako da im stvaraju teškoće u socijalizaciji, školovanju i profesionalnome osposobljavanju.
 - Nijedno društvo, niti sredina nisu izuzeti od ovih poremećaja. Nekada se događalo da su takva djeca živjela isključivo unutar svojih obitelji i uže zajednice, izolirani od vanjskoga svijeta.
 - Najčešće, teškoće se javljaju u razvojnoj dobi
-

Najčešće teškoće koje se javljaju u razvojnoj dobi su:

- Intelektualne teškoće, oštećenja vida, oštećenja sluha, poremećaji u motorici i kronične bolesti, poremećaji u ponašanju, (ADHD), poremećaji iz autističnoga spektra i poremećaji glasovno-govorne komunikacije ...
-

Učenci s teškoćama u razvoju i učenju, te učenci s poremećajima u ponašanju su ~~djeca s posebnim potrebama~~

STRUKTURA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU:

- ❑ Učenci s usporenim kognitivnim razvojem koji intelektualno funkcioniraju ispod prosjeka (laka, umjerena i teža, teška mentalna retardacija)
 - ❑ Učenci sa senzornim oštećenjima (učenci s oštećenjem vida – sljepoća i slabovidnost i sluha – gluhoća i naglušost)
 - ❑ Učenci s organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju, emocionalna neuravnoteženost (hiperaktivnost i sl.)
 - ❑ Učenci s motoričkim teškoćama i kroničnim bolestima
 - ❑ Učenci s oštećenjima govora i glasa
 - ❑ Učenci s višestrukim oštećenjima tj. istodobno postojanje dviju ili više smetnji u razvoju
-

Tko su djeca s posebnim edukacijskim potrebama?

Jedna od najboljih podjela (Alcott,2001.) razlikuje:

- ☐ Teškoće učenja
 - ☐ Specifične teškoće učenja i ADHD
 - ☐ Emocionalne teškoće i poremećaji u ponašanju
 - ☐ Oštećenje sluha
 - ☐ Oštećenje vida
 - ☐ Poremećaji glasovno govorne komunikacije
 - ☐ Višestruke teškoće
 - ☐ Darovitost
-

Učenci s teškoćama čine populaciju:

- kojoj je u odgojno-obrazovno-rehabilitacijskom procesu potrebno osigurati program primjeren sposobnostima
 - opća i specifična nastavna sredstva
 - rehabilitacijska pomagala i
 - stručnu pomoć edukacijskog rehabilitatora, odnosno pomoć tima stručnjaka
-

Određenje pojma – terminološke nedoumice

velika različitost definicija i terminologija (uvjetovani napretkom znanosti, društvenim promjenama i odnosom društva prema osobama s invaliditetom)

- ❑ Kroz povijest terminologija se mijenjala
- ❑ Termini defektan, debil, hendikep, anomalija, abnormalnost, deficijencija, invalidan ... nažalost, svakodnevnom su uporabom postali dio žargona i dobili su pejorativno značenje
- ❑ različite definicije populacije:
 - s teškoćama u razvoju
 - s posebnim potrebama
 - sa specifičnim potrebama
 - s odgojno obrazovnim potrebama
 - s hendikepom
 - s invaliditetom
 - danas ... s intelektualnim teškoćama
 - **VAŽNO - PRI SVAKOJ DEFINICIJI NAGLASAK JE NA OSOBI**

Etilogija

- ❑ uzroci odstupanja i nepravilnosti u razvoju vrlo su složena i važna pitanja, jer su to nužni preduvjeti za pravilnu primjenu pedagoško terapijskih mjera i postupaka
 - ❑ većina teškoća je multifaktorski uvjetovana (prenatalni, perinatalni i postnatalni)
Važno!
 - ❑ rana intervencija (pravovaljana dijagnoza i rehabilitacijski postupci)
 - ❑ pravovremeno određivanje primjerenog oblika školovanja
-

Prevalencija

- ❑ 10 % od ukupne populacije (WHO), koji zbog teškoća u biopsihosocijalnom funkcioniranju nose epitet osobe s invaliditetom
 - ❑ 3-4 % učenika usporenog kognitivnog razvoja (graničnih intelektualnih sposobnosti, učenici iz kulturno depriviranih sredina i LMR)
 - ❑ Na području OBŽ školuje se 1.88 % učenika s TUR (A.Krampač, 2001)
 - ❑ 0.44 % po modelu individualizacije
 - ❑ 1.19 % po prilagođenom programu
 - ❑ 0,28 % po posebnom programu
-

Karakteristični modeli rehabilitacije do danas:

1. Medicinski model - osoba s teškoćama je problem

- polazi od “nedostatka”
 - rješenje vidi u njezinoj zaštiti, skrbi i izbjegavanju rizika
 - cilj je da se osoba promijeni, kako bi se mogla uklopiti u socijalno okruženje
 - organiziraju se specijalne službe koje će ublažiti posljedice oštećenja
 - osoba se izdvaja, isključuje iz prirodne okoline,
 - institucionalizacija
-

Karakteristični modeli rehabilitacije do danas:

2. Model deficita – prijelaz od medicinskog ka socijalnom (70 – 80-tih)

- naglašava značaj utvrđivanja i zadovoljavanja posebnih potreba
 - rehabilitacija se odvija u segregacijskim ili parcijalno integracijskom sustavu
 - cilj je smanjiti ili otkloniti ono što čini teškoću u socijalnoj integraciji
 - u ovom se razdoblju javlja pokret integracije koji je usmjeren na uključivanje učenika u redovni sustava odgoja i obrazovanja
 - Integracija – pojava u kojoj osobe s teškoćama i osobe bez teškoća dijele zajednički prostor ili aktivnost koja je vremenski ograničena, najčešće planirana i kontrolirana od strane osoba bez teškoća.
 - *Razredi i zajednice nisu potpuni tako dugo, dok u njima nisu svi dobrodošli (M.Forest, 1993)*
-

Karakteristični modeli rehabilitacije do danas:

3. Socijalni model – suvremeni pristup (90-tih)

- osobe s teškoćama vidi kroz njihove interese, potrebe i prava
- naglašava prava pojedinca
- rješenje vidi u restrukturiranju društva i prilagođavanju društva osobi

Transformacija medicinskog u socijalni model odvijala se ovisno o ekonomskoj moći i dostignućima znanosti, ali prije svega o prevladavajućoj filozofiji društva prema značenju pojedinca i poštivanju ljudskih prava.

Suvremeni modeli rehabilitacije:

-
- ❑ Alternativa institucionalnom modelu
 - ❑ Model “u zajednici utemeljene rehabilitacije” (deinstitucionalizacija i prevencija institucionalizacije)
 - ❑ Potpuna odgojno-obrazovna i socijalna integracija
 - ❑ Inkluzija (biti uključen, obuhvaćen, pripadati, biti s drugima) je korak dalje od integracije.
-

Inkluzija (potpuna uključenost)

To je suvremena filozofija koja omogućuje osobama s teškoćama:

- uključivanje u život lokalne zajednice,
 - da u njoj ravnopravno sudjeluju,
 - potvrđuju sebe kao ravnopravne građane i
 - time doprinose razvoju tolerancije i pozitivnih stavova javnosti prema osobama koje su “drugačije”.
-

Inkluzivni model:

- ❑ Naglašava da je različitost u snazi, sposobnostima i potrebama prirodna i poželjna
 - ❑ Podrazumijeva neposredno uključivanje osoba s teškoćama u zajednicu i socijalnu okolinu
 - ❑ Uvažavanje i poštivanje prava tih osoba
-

Inkluzivna škola

- ❑ Kreće od spoznaje da sva djeca mogu učiti i da sva djeca moraju imati podršku u učenju
 - ❑ Inkluzivna škola pruža priliku svakom djetetu
 - ❑ Prihvaća svako dijete
 - ❑ Osigurava učinkovito obrazovanje
 - ❑ Daje djeci mogućnost sticanja obrazovnih i socijalnih iskustava
 - ❑ Uklanja ili smanjuje zapreke u učenju
 - ❑ Smanjuje troškove obrazovanja
 - ❑ U svoj rad uključuje obitelj i zajednicu
 - ❑ Mijenja stavove i predrasude
-

Osobe s teškoćama imaju pravo na:

-
- ☐ Zdravstvenu zaštitu
 - ☐ Odgoj i obrazovanje
 - ☐ Profesionalnu orijentaciju
 - ☐ Osposobljavanje za produktivni rad
 - ☐ Zapošljavanje
 - ☐ Socijalnu skrb
 - ☐ Socijalnu integraciju i okruženje
 - ☐ Primjereno stanovanje
 - ☐ Ostala prava
-

Sva djeca ...

- ☐ mogu učiti i razvijati se
 - ☐ moraju imati pravo na odgoj i obrazovanje (redovito ili posebno)
 - ☐ trebaju prijatelje u susjedstvu
 - ☐ biti uključena
 - ☐ imati dobre modele učenja
 - ☐ trebaju naučiti skrbiti jedni o drugima
 - ☐ biti poštivana
 - ☐ **imati iste mogućnosti**
-

Svako dijete ima pravo na obrazovanje

- ❑ Djeca se razlikuju po tjelesnom izgledu, intelektualnim sposobnostima, prethodnim iskustvima, vještinama, znanju, ponašanju, željama ...
 - ❑ Razlike proizlaze iz – naslijeđenih osobina, obitelji, odnosno odgoja, iskustava i sl.
 - ❑ Razlog je često nepoznat
 - ❑ Bez obzira na razlog i manifestaciju teškoća, sva djeca imaju pravo na odgoj i obrazovanje
 - ❑ ?
 - ❑ U redovitoj, inkluzivnoj školi
-

Dokumenti koji jamče ostvarivanje prava

- ❑ Opća deklaracija o pravima čovjeka
 - ❑ Konvencija o pravima osoba s invaliditetom UN 2006.
 - ❑ Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006.-2015.
 - ❑ Ustav RH (čl. 63. – pravo djece s TUR na posebnu njegu, obrazovanje i dobrobit)
 - ❑ Deklaracija o pravima osoba s invaliditetom
 - ❑ Nacionalni program za poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom 1999.
 - ❑ Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015.
-

Osnovne karakteristike djece s TUR

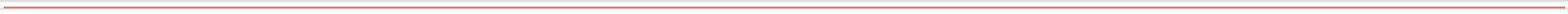
- ❑ usporen kognitivni razvoj i ispodprosječno intelektualno funkcioniranje
 - ❑ kratkotrajno i slabije razvijeno pamćenje
 - ❑ teškoće na području pozornosti
 - ❑ teškoće mišljenja, odnosno misaonih operacija (asociranje, povezivanje, raščlanjivanje, apstrahiranje, zaključivanje, generaliziranje ...)
 - ❑ teškoće na području perceptivnog razvoja
 - ❑ na području govornog razvoja
 - ❑ na području adaptivnog ponašanja
 - ❑ siromaštvo mašte
 - ❑ motoričke teškoće
 - ❑ teškoće u izvođenju aktivnosti svakodnevnog života
-

NEKA OBILJEŽJA ODSUPANJA

- ☐ slaba i kratkotrajna pažnja i koncentracija
 - ☐ povučenost
 - ☐ brzopletost
 - ☐ površnost
 - ☐ s puno ponavljanja
 - ☐ nesigurnost
 - ☐ nestrpljivost
 - ☐ nesnalažljivost
-

- ❑ lupkaju, šuščaju, pjevuše, okreću se, vrte stolicu, premještaju stvari, kopaju po torbi, slažu pernicu
 - ❑ loše koordinirani, nepravilnog ritma
 - ❑ upitna urednost
 - ❑ traže stalna dodatna objašnjenja
 - ❑ nesamostalnost
 - ❑ upitna glasovno-govorno-jezična komunikacija, artikulacija, bogatstvo riječi, struktura rečenice
 - ❑ zahtijevaju više vremena za obavljanje zadaća
 - ❑ problemi u početnom čitanju i pisanju
-

- problemi u orijentaciji u prostoru i vremenu
- slabije razumijevanje, promatranje, uočavanje, imenovanje, objašnjavanje, preporučavanje
- slabije logično zaključivanje
- nepravilan crtež, siromašno likovno izražavanje
- bave se sami sobom
- teže se druže, razina jednostavnog kontakta
- + oštećenja vida, oštećenja sluha, poremećaji govorno-jezične komunikacije, intelektualna ispodprosječnost, motorička oštećenja, nedostatan socio-emocionalan razvoj
-

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama

- osnovni zakonski akti

Osnovno i srednje školovanje učenika s TUR uređeno je:

- ❑ Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
 - ❑ Pravilnikom o upisu djece u osnovnu školu
 - ❑ Naputkom za provođenje pedagoške opservacije djece s teškoćama u razvoju
 - ❑ Pravilnikom o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoća u razvoju
 - ❑ Pravilnikom o srednjoškolskom obrazovanju mladeži s teškoćama u razvoju
 - ❑ Pravilnikom o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi
-

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama

- osnovni zakonski akti

- ❑ Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2008)
- ❑ Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (čl. 62.)
 1. Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama su daroviti učenici i učenici s teškoćama u razvoju
 2. Obrazovanje učenika s POOP provodi se u skladu sa Zakonom, ako posebno nije određeno.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi –još povoljniji prema učenicima s TUR (čl. 12., 19., 21.)

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama - osnovni zakonski akti

- ❑ **Državni pedagoški standard, 2008. (čl. 33. do 40.)**
 - ❑ odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama provodi se u redovitoj školi uz potpunu ili djelomičnu integraciju prema stupnju i vrsti teškoće, po redovitim, individualiziranim i posebnim nastavnim programima, ili iznimno, ako je učenicima potrebna i dodatna zdravstvena i socijalna skrb u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama
 - ❑ za provođenje rada osigurani učitelji odgovarajuće stručne spreme
 - ❑ provoditi produženi stručni postupak ili edukacijsko-terapijski postupak, a savjetodavni rad s roditeljima
 - ❑ osigurati primjerena nastavna sredstva i pomagala, te stručni kadar
 - ❑ za učenike koji ne mogu polaziti nastavu u školi, osigurati nastavu u kući
 - ❑ osigurati prijevoz bez obzira na udaljenost
 - ❑ vrijeme provedeno u prijevozu ne smije biti dulje od 2 sata
-

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama

- osnovni zakonski akti

- ❑ **Pravilnik o upisu djece u osnovnu školu (1991)**
 - ❑ uređuje se postupak utvrđivanja psihofizičkog stanja djece prije upisa u OŠ, razlozi zbog kojih se može odgoditi upis u toj godini i postupak utvrđivanja primjerenog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju
 - ❑ obavezno je
 - ❑ psihofizičko stanje utvrđuje povjerenstvo koju čine liječnik, psiholog ili pedagog, defektolog i učitelj
 - ❑ ako povjerenstvo smatra da kod djeteta postoje takve teškoće zbog kojih više od godinu dana ne može biti uključeno u redovnu nastavu, pokreće postupak za utvrđivanje primjerenog školovanja i o tome obavještava nadležni organ državne uprave
 - ❑ upućuje na pedagošku opservaciju
-

Uključivanje učenika s TUR u školu

Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju

- određuje se oblik integracije u OŠ
 - kriterije prema kojima općinski organ uprave nadležan za poslove školstva utvrđuje škole, uvjete i način osnivanja odgojno-obrazovnih grupa i razrednih odjela u kojima su integrirani učenici s TUR
 - školovanje učenika s TUR u posebnim školama, organizacijama socijalne skrbi ili drugim organizacijama
-

Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju

Utvrdjuje:

- I. ŠKOLOVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U REDOVNOJ ŠKOLI
 - II. ŠKOLOVANJE UČENIKA S VEĆIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U POSEBNIM ORGANIZACIJAMA
-

I. ŠKOLOVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U REDOVNOJ ŠKOLI (čl. 4., 6., 7., 10.)

- Uključuju se u jedan od integracijskih oblika školovanja:
 1. potpuna integracija (čl. 4. *Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju*)
 - uključuju se učenici s lakšim teškoćama u razredni odjel, u pravilu od I. do IV. razreda
 - do tri učenika s TUR na najviše 24 učenika
 - savladava redovne ili prilagođene nastavne programe individualiziranim postupcima i posebnom dodatnom pomoći defektologa odgovarajuće specijalnosti
-

I. ŠKOLOVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U REDOVNOJ ŠKOLI

2. djelomična integracija (čl. 7. *Pravilnika*)

- uključuju se učenici na stupnju lake mentalne retardacije
 - rad se organizira u posebnim odgojno-obrazovnim skupinama
 - učenik u posebnoj odgojno-obrazovnoj skupini savladava dijelove nastavnog programa, a preostali program u matičnom razrednom odjelu
 - dijelove nastavnog programa koje ne može savladati, savladava prema posebnom programu za učenike s LMR
 - rehabilitacijske programe koji su sastavni dio posebnog nastavnog plana i programa za učenike s LMR ostvaruju defektolozi odgovarajuće specijalnosti u školi, posebnoj organizaciji odgoja i obrazovanja ili organizaciji socijalne skrbi
-

I. ŠKOLOVANJE UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U REDOVNOJ ŠKOLI

□ čl. 6. *Pravilnika*

- za učenike sa senzoričkim i motoričkim oštećenjima (vida, sluha, tjelesna oštećenja sa cerebralnom paralizom) koji su integrirani na način iz čl. 4., organizira se produženi stručni postupak ovisno o stupnju oštećenja
- produženi stručni postupak organizira se u posebnim odgojno-obrazovnim grupama
- izvode ga defektolozi različitih specijalnosti

□ čl. 10. *Pravilnika*

- za učenike s organski uvjetovanim PUP može se organizirati školovanje u posebnim razrednim odjelima osnovne škole
 - savladavaju posebni program za učenike s organski uvjetovanim PUP, a ostvaruju ga defektolozi različitih specijalnosti
 - broj učenika od 5 do 10
 - u redovnu školu može se uključiti 8 % od ukupnog broja učenika škole
-

II. ŠKOLOVANJE UČENIKA S VEĆIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U POSEBNIM ORGANIZACIJAMA

- ❑ prema čl. 12. *Pravilnika*, školovanje djece s većim teškoćama u razvoju ostvaruje se u posebnim organizacijama odgoja i obrazovanja, a može se obavljati i u drugim organizacijama (zdravstva, socijalne skrbi i pravosuđa)
 - ❑ Učenici s većim teškoćama su:
 - učenici na stupnju LMR s utjecajnim teškoćama u razvoju
 - učenici na stupnju umjerene i teže mentalne retardacije
 - učenici s oštećenjem vida i utjecajnim teškoćama u razvoju
 - učenici s oštećenjem sluha i utjecajnim teškoćama u razvoju
 - učenici s tjelesnom invalidnošću i utjecajnim teškoćama...
 - učenici s organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju i utjecajnim teškoćama u razvoju
 - učenici s autizmom i utjecajnim teškoćama u razvoju
-

II. ŠKOLOVANJE UČENIKA S VEĆIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U POSEBNIM ORGANIZACIJAMA

- ❑ U posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama ostvaruje se odgojno-obrazovni i rehabilitacijski rad prema posebnim planovima i programima primjerenim potrebama i mogućnostima učenika s većim TUR
 - ❑ Planove i programe donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i prosvjete
 - ❑ Ostvaruju ga defektolozi odgovarajuće specijalnosti
 - ❑ U posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama **timski** se rješavaju odgojno-obrazovne, zdravstvene, socijalne i druge potrebe učenika s većim TUR
 - ❑ Tim čine liječnik, defektolog, psiholog, fizioterapeut i socijalni radnik (čl. 13. *Pravilnika*)
-

II. ŠKOLOVANJE UČENIKA S VEĆIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U POSEBNIM ORGANIZACIJAMA

- Školovanje učenika s većim teškoćama u razvoju u posebnim odgojno-obrazovnim organizacijama može trajati do 21. godine života
 - Tijekom osnovnog školovanja mogu se istodobno i radno osposobljavati (čl. 15. *Pravilnika*)
-

II. ŠKOLOVANJE UČENIKA S VEĆIM TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U POSEBNIM ORGANIZACIJAMA

- ❑ Učenici s većim teškoćama u razvoju uključuju se u posebne organizacije odgoja i obrazovanja temeljem rješenja nadležnog tijela uprave Županije, a to je Povjerenstvo za utvrđivanje psihofizičkog stanja djece osnovnoškolske dobi, prema *Pravilniku o upisu djece u osnovnu školu* (čl. 16. *Pravilnika*)
 - ❑ Povjerenstvo djeluje tijekom cijele godine kako bi se mogao pokrenuti postupak utvrđivanja primjerenog oblika školovanja, u svakom trenutku kada se uoče teškoće koje onemogućuju školovanje po redovitom programu.
-

ORIJENTACIJSKA LISTA VRSTA I STUPNJEVA TEŠKOĆA U RAZVOJU

-
- ❑ Dio je *Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju*
 - ❑ Vrste teškoća u razvoju su:
 1. oštećenje vida
 2. oštećenje sluha
 3. poremećaji glasovno-govorne komunikacije i specifične teškoće u učenju
 4. tjelesni invaliditet
 5. mentalna retardacija
 6. poremećaji u ponašanju uvjetovani organskim faktorima ili progredirajućim psihopatološkim stanjem
 7. autizam
 8. postojanje više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju
-

POSTUPAK RAZVRSTAVANJA

- može pokrenuti roditelj/staratelj, liječnik i škola

-
- Zahtjev mora sadržavati:
 - stručno mišljenje razrednog ili predmetnog učitelja
 - opis suradnje s roditeljima
 - radne, kulturne i higijenske navike učenika
 - polaženje nastave
 - učenikovu uspješnost tijekom školovanja
 - ponašanje i odnos prema vršnjacima
 - reakcije na pohvalu i kaznu
 - specifične teškoće učenika (na odgojnom, emocionalnom, socijalnom planu)
 - razinu usvojenosti nastavnih sadržaja po predmetima
 - mišljenja stručnih suradnika
 - nalaze liječnika odgovarajućih specijalnosti
 - nalaz psihologa
 - nalaz defektologa
-

MODELI ŠKOLOVANJA UČENIKA S TUR

- Školovanje po modelu **individualizacije**
 - Školovanje po **prilagođenom programu**
 - Školovanje po **posebnom programu**
-

Model individualizacije

- ❑ potpuno su integrirani u redovite (matične) razredne odjele
 - ❑ maksimalna individualizacija, koja može biti sadržajna i funkcionalna
 - ❑ učenici koji imaju teškoće u savladavanju nekih ili svih nastavnih sadržaja
 - ❑ intelektualno funkcioniranje prosječno ili ispodprosječno
 - ❑ najčešće su to učenici iz kulturno depriviranih sredina
 - ❑ nije potrebna medicinska dokumentacija
 - ❑ škola prilaže mišljenje učitelja i stručnih suradnika Županijskom tijelu uprave
 - ❑ izdaje se rješenje koje dobivaju škola i roditelji
-

Model školovanja po prilagođenom programu

- ❑ učenici su potpuno integrirani u matični razredni odjel
 - ❑ nastavu prate po prilagođenom nastavnom planu i programu
 - ❑ uključeni su u jedan od oblika defektološke pomoći (rehabilitacijski rad, posebni defektološki postupci, skupni korektivni rad i sl.)
 - ❑ učenici mogu imati teškoće vida, sluha, tjelesnu invalidnost, poremećaj glasovno-govorne komunikacije ili specifične teškoće u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija)
 - ❑ za dobivanje rješenja potrebni su zdravstveni nalazi, mišljenje škole
 - ❑ temeljem rješenja Ureda državne uprave, učitelj u suradnji s defektologom, psihologom i pedagogom izrađuje prilagođeni program koji mora biti dostupan roditelju
 - ❑ program sadrži elementarna znanja razreda kojeg učenik polazi, ali i znanja koja nije usvojio
 - ❑ učenik se ocjenjuje prema programu koji je izrađen za konkretnog učenika
-

Model školovanja po posebnom programu

- ☐ djelomična odgojno-obrazovna integracija u posebnim odgojno-obrazovnim skupinama
 - ☐ u odgojno-obrazovnim skupinama savladavaju obrazovne skupine predmeta, a odgojne u matičnim razredima
 - ☐ učenici funkcioniraju na stupnju LMR bez utjecajnih teškoća
 - ☐ nastavni plan i program, metode i sredstva rada treba prilagoditi njihovim smanjenim sposobnostima
 - ☐ strogo provoditi načelo individualizacije
 - ☐ poštivati individualne razlike među učenicima
 - ☐ osigurati optimalni razvoj i napredovanje
 - ☐ uvažavati osobitosti učenika
 - ☐ za dobivanje rješenja potrebni liječnički nalazi, mišljenje škole
 - ☐ nakon dobivanja rješenja defektolog izrađuje program rada
 - ☐ učenici se ocjenjuju prema programu
-

Nastavni planovi i programi odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju (1996)

Nastavnim planovima utvrđuju se:

- nastavni predmeti redovite nastave s tjednim brojem sati po razredima
- broj sati za izborne predmete i izvannastavne aktivnosti
- broj sati posebnosti u posebnim pedagoško-defektološkim postupcima, rehabilitacijskim postupcima i produženom stručnom postupku

Okvirnim programima određuje se svrha i zadaća, te sadržaji pojedinih nastavnih predmeta.

Učenicima s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, ovisno o vrsti i stupnju teškoće u razvoju, nužno je osigurati primjerenu stručnu pomoć

- Sažeto prikazano stručna pomoć uključuje:
 - Utvrđivanje vrste i stupnja teškoća u razvoju tj. dijagnostički postupak stručne komisije, prijedlog primjerenog oblika školovanja
 - Izraditi program pedagoške opservacije i provoditi ga sustavno i temeljito tri mjeseca
 - Planove i programe neposrednog rada prilagoditi sposobnostima i potrebama učenika
 - Osigurati dodatnu stručnu individualnu pomoć u školi ili izvan nje (posebni, specifični programi defektologa, logopeda, psihologa, pedagoga, fizioterapeuta,...)
-

Kako pomoći djeci s teškoćama u razvoju?

-
- “Ne zanima me IQ djeteta. Zanima me što i kako dijete u ovom trenutku razumije te kako mu ja u tome mogu pomoći. Nitko ne razumije sve, svatko razumije nešto. Obrazovanje treba voditi ka stalno rastućem razumijevanju svakog djeteta, ma kakve njegove sklonosti i sposobnosti bile”.

(H. Gardner, 1994.)

ZADAĆE UČITELJA

- ☐ sveobuhvatna priprava
 - ☐ upoznavanje učenika i roditelja
 - ☐ planiranje i programiranje školskog rada
 - ☐ praćenje uspješnosti učenika
 - ☐ poduzimanje stručnih postupaka za uspostavljanje primjerenog školovanje
-

Bon - ton

- ❑ arhitektonske barijere svuda su oko nas - treba ih mijenjati
 - ❑ pomoći djetetu koje se uspinje ili silazi niz stepenice, pričati mu, ponuditi da se nasloni na nas ili pomoći mu ponijeti školsku torbu
 - ❑ djecu koja se teže kreću ili se kreću pomoću invalidskih kolica potaknuti na zajedničku igru u kojoj mogu sudjelovati kako se ne bi osjećala odbačenom
 - ❑ djecu koja boluju od zdravstvenih teškoća češće pitati osjećaju li se dobro, možemo li im kako pomoći
 - ❑ ne oponašati nečije nedostatke, ne rugati se djeci koja su slabija i manje spretna, koja mucaju ili govore nerazumljivo
-

-
- ❑ ne podsmjehivati se osobama koje su “drugačije”, jer izgled ne govori o dobroti i zloći, ljubaznosti i neljubaznosti, poštenju ili nepoštenju
 - ❑ slabovidna djeca ne vide pročitati što piše na ploči – treba im pomoći pročitati i paziti da ne razbiju naočale
 - ❑ ponoviti riječi učiteljice djeci koja slabije čuju jasno i razgovijetno gledajući ga u oči ili napisati mu krupnim slovima
 - ❑ pomoći djeci koja teže čitaju i uče
 - ❑ ne treba se hvaliti svojom snagom ili brzinom pred bolesnom djecom ili djecom koja imaju tjelesne teškoće
-

Sedam osnovnih principa odgoja

- ☐ 1. Koristite neposrednu povratnu informaciju i posljedice
 - ☐ 2. Pružajte češće povratnu informaciju
 - ☐ 3. Koristite veće i snažne posljedice
 - ☐ 4. Koristite poticaje prije kazne
 - ☐ 5. Nastojte biti dosljedni
 - ☐ 6. Imajte na umu prirodu teškoće
 - ☐ 7. Vježbajte opraštanje
-

Pokušajmo usvojiti!

Živimo zajedno, ali s razlikama;
netko sporo hoda,
netko lijepo piše,
netko lako uči,
netko teško diše,
netko slabo pjeva,
netko zbori čisto ...
Ipak, svako je dijete
u biti isto:
malo, toplo srce
i želja puna glava
da živimo zajedno,
ali s razlikama.

(Dragan Lendić)

**HVALA NA
POZORNOST
I!**
